

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ TURİZM EĞİTİM KÜLTÜR TİCARET ANONİM ŞİRKETİ (KAY-TUR A.Ş.)

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	2
Tablo 2: Şirketin, Kayseri İmar A.Ş.'ye 2018-2020 Yılları Arasındaki Borç Tutarları.....	11
Tablo 3: Sermaye Tamamlama Fonu Ödemeleri	22
Tablo 4: İşçilerin 270 Saati Aşan Yıllık Fazla Mesai Süreleri.....	29
Tablo 5: Bütün Riskler Sigorta Poliçesi Zamanında Yapılmayan Taşınmazlar	30

KISALTMALAR

KAY-TUR A.Ş. Kayseri Turizm Eğitim Kültür Ticaret Anonim Şirketi

SGK Sosyal Güvenlik Kurumu

TTK Türk Ticaret Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
2. Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Kira Borç Tutarlarının Ödenmemesi ve Bu Borç Tutarlarına Faiz Uygulanmaması
2. Şirket Tarafından Yapılan Kiralamada Emsallere Uygunluk İlkesine Uyulmaması
3. Şirketin Finansal Sıkıntı Yaşaması ve Tanıtım İhtiyacı Olmamasına Rağmen Reklam Anlaşması Yapılması
4. Yönetim Kurulu Tarafından Şirketin Sürekliliğinin Sağlanmasına Yönelik Gerekli Önlemlerin Alınmaması
5. Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
6. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması
7. Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması
8. Şirket Yıllık Faaliyet Raporunun Mevzuatın Öngördüğü Asgari İçeriğe Uygun Olarak Düzenlenmemesi
9. İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması
10. Şirket Tarafından Kiraya Verilen Alanlarda Bütün Riskler Sigorta Poliçesinin Kiracılar Tarafından Zamanında Yaptırılmaması
11. Şirket Finansal Tablolarının Yönetim Kurulu Tarafından Kabul Edilmemesi
12. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne Kaydı Bulunmayan Ekmek Büfelerinin Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kayseri Turizm Eğitim Kültür Ticaret Anonim Şirketinin (KAY-TUR A.Ş.), Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1985 yılında kurulmuş olup 18.03.1985 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

KAY-TUR A.Ş.'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup restoran ve kafeterya işletmeciliği ile ekmek üretim ve satışı işi ile iştigal etmektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

KAY-TUR A.Ş. kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmesi zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tüzel kişi ortaklığını temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 02.03.2020 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; Mali İşler Müdürlüğü, Organizasyon Müdürlüğü, Sosyal Tesisler Müdürlüğü (I), Sosyal Tesisler Müdürlüğü (II), Destek Hizmetler Müdürlüğü, Kent Ekmek Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Şefliği'nden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2020 tarihi itibarıyla 391'dir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

KAY-TUR A.Ş.'nin nominal sermaye tutarı 8.450.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin 8.448.334,00 Türk Lirası ödenmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Şirketin %99,65 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2020 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	8.420.433,45	99,65
Süntaş A.Ş.	21.125,00	0,25
Şaban HAYMANLI	1.402,70	0,017
Hamdi BEĞENDİK	1.402,70	0,017
Mustafa FELEKOĞLU	1.402,70	0,017
Mustafa KÖSEOĞLU	1.402,70	0,017
İ. Melih KUTLUER	2.830,75	0,032

Şirketin amacı; restoran ve kafeterya işletmeciliği ile ekmek üretim ve satışlarıdır. Bu nedenle şirketin ana gelirleri ekmek satışları, restoran ve kafeterya hizmetlerinden elde ettiği gelirlerdir.

Şirketin 2018 yılı dönem net karı 27.191,35 TL iken, 2019 yılı dönem net zararı 2.548.643,39 TL, 2020 yılı dönem net zararı da 3.954.634,03 TL olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılı zarar rakamı 2019 yılına göre %55,16 artış göstermiştir. Bu durumun oluşmasında, 2020 yılında meydana gelen COVID-19 salgınına yönelik alınan tedbirler kapsamında restoran, kafe vb. işyerlerinin çalışmasına dair kısıtlamaların uygulamaya konulması etkili olmuştur. Bu kısıtlamalar nedeniyle KAY-TUR A.Ş. tarafından bazı restoran ve kafeler kapatılmıştır. Bu süreçte, Şirketin brüt satış tutarının %18 oranında düşerek 37.952.508,19 TL olarak gerçekleşmesine karşın üretim maliyetleri ile diğer maliyetlerde yaşanan artışların da etkisiyle

2020 yılı faaliyetleri zararlı sonuçlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2019 yılı aktif toplamı 4.228.500 TL'yi veya net satışları toplamı 8.456.700 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2020 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise,

Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca aynı maddelerde Kurumun değişik işletme büyüklükleri ve sektörler için özel standartlar koymaya ve düzenlemeler yapmaya yetkili kılındığı belirtilmiştir.

Şirket “Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı” ile belirlenen aktif toplamı, net satış hasılatı ve çalışan sayısı olmak üzere üç ölçütten en az ikisinin eşik değerini art arda iki hesap dönemi aşma şartını yerine getiremediği için 2020 yılında bağımsız denetime tabi olma şartlarını taşımamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- d) Kontrol işlemlerini ve
- e) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, etik ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir. Risk tanımlaması yapılmaması sebebiyle risk değerlendirme süreci değerlendirilememiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açıardan bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açıardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirketin faaliyetleri belirlenerek, bu faaliyetler ile ilgili süreçler ve süreçlerin performans kriterlerine ilişkin bir çalışmanın olmadığı anlaşılmıştır.

KAY-TUR A.Ş.'de iç denetçi istihdam edilmesine karşın Şirket birimlerinin iş ve işlemlerinin denetiminin yapılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinin 1/c fıkrasında; "*Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal plânlama için gerekli düzenin kurulması*" hükmü yer almıştır.

6102 sayılı Kanun'un 375'inci maddesinin 1/c fıkrasının madde gerekçesinde ise; "*...Finansal denetim düzeninin kurulması, şirketin iş ve işlemlerinin denetlenmesine ilişkin bir*

“iç-denetim” sisteminin ve bunu yapacak örgütün (bölümün) gösterilmesidir. Şirket hangi büyüklükte olursa olsun, şirket de, muhasebeden tamamen bağımsız, uzmanlardan oluşan, etkin bir iç-denetim örgütüne gereksinim vardır. ... Finansal denetim, bir anlamda “teftiş kurulu”nun yaptığı denetimdir. Finansal denetim iş ve işlemlerin iç denetimi yanında, şirketin finansal kaynaklarının, bunların kullanılması şeklinin, durumunun, likiditesinin denetimini ve izlenmesini de içerir. Finansal denetim kurumsal yönetim kurallarının gereğidir...” düzenlemesi yer almıştır. Anılan Kanun gerekçesinin incelenmesinde, finans denetimi ile iç denetimin ifade edildiği dolayısıyla yönetim kurulunun devredilemez bir görevinin de iç denetim için gerekli düzenin kurulması olduğu anlaşılmaktadır. İlave olarak, gerekçede finans denetiminin hem Şirketin iş ve işlemlerini hem de finansal uygulamalarını kapsadığı belirtilmektedir.

Yönetim kurulu tarafından iç denetim faaliyetinden etkin bir şekilde yararlanılması; Şirkete katma değer, yönetim kurullarına ise kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde güvence sağlayacaktır.

Bu nedenle, Şirkette iç denetçi olarak istihdam edilen personel tarafından Şirketin idari birimleri, kent ekmek fırını işletmesi, restoranları ile kafeteryalarına ilişkin iş ve işlemlerinin finansal denetiminin yapılması Şirketin etkin ve verimli yönetilmesini sağlamak açısından önemli bulunmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kayseri Turizm Eğitim Kültür Ticaret Anonim Şirketi'nin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve 372 - 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma ve envanter" başlıklı 64/1'inci maddesinde; her tacirin, ticari defterleri tutmak ve defterlerinde, mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" başlıklı ekinde 372 ve 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları tanımlanmış olup 372 ve 472 no.lu hesaplar, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde veya uzun vadede ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Kıdem tazminatı karşılıkları ilk ayrıldığında, 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmesi, vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen tutarların, 372- Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Aynı Tebliğ'de muhasebenin temel kavramlarından birisi olan ihtiyatlılık kavramı tanımlanmış ve söz konusu kavram gereğince muhasebe olaylarında temkinli davranılması ve işletmenin karşılaşılabileceği risklerin gözönüne alınması için işletmelerin muhtemel giderleri ve zararları için karşılık ayırması gerektiği belirtilmiştir.

Bununla beraber Tek Düzen Muhasebe Sistemini uygulayan şirketlerde 6 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği gereğince kıdem tazminatı karşılığı ayrılması hususu ihtiyarılık teşkil ederek şirketlerin kendi isteklerine bırakılmıştır. Ancak şirketlerin mali durumunu gerçeğe uygun olarak görmesi adına kıdem tazminatlarının hesap dönemi itibariyle hesaplanıp karşılık ayrılması ve bunların mali tablolarda gösterilmesi önem teşkil etmektedir.

2020 yılı itibariyle KAY-TUR A.Ş'de İş Kanunu'na tabi olarak farklı unvanlarda toplamda 276 adet sürekli işçi istihdam edilmesine karşın Şirketin mali tablolarında 372 ve 472 no.lu hesapların kullanılmadığı görülmüştür. Ancak Şirketin mali açıdan güçlü bir durumda olmadığı ve de yukarıda yer verilen ihtiyatlılık kavramı göz önünde bulundurulduğunda; Şirketin gelecek dönemde karşılaşılabileceği yükümlülükleri tespit etmesi ve buna yönelik tedbirler alabilmesi için kıdem tazminatı karşılıklarının mali tablolarda gösterilmesi uygun

olacaktır.

Bu itibarla; her ne kadar Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile ihtiyari bırakılmış olsa da muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık kavramı gereğince Şirketin ileriki dönemde gerçekleşmesi beklenen giderlerinin bilançoda gösterilmesini teminen işçiler için her yıl kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasının ve ilgili hesaplarda izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Tahsili Şüpheli Hale Gelen Alacakların Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına Aktarılmaması

Şirket bilançosunda, 121-Alacak Senetleri Hesabında takip edilen ve önceki yıllara ait olan 20.000,00 TL senetli alacak tutarının, 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinde, her tacirin, ticari defterlerini işletmenin faaliyetleri ve finansal durumu hakkında fikir verebilecek şekilde tutmak ve bu amaçla defterlerinde, ticari işlemleriyle ticari işletmesinin iktisadi ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini açıkça görülebilir bir şekilde ortaya koymak zorunda olduğu; böylece işletme faaliyetlerinin oluşumu ve gelişmesinin bu defterlerden izlenebileceği belirtilmiştir. Ancak, anılan Kanun'un defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, saklama ve ibraz hükümlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği de hüküm altına alınmıştır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı "*Ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsar*" olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda, tahsili şüpheli hale gelmiş olan bu alacakların ilgili hesapların alacağı karşılığında 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına borç yazılarak ticari alacaklardan çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, Şirket muhasebe kayıtlarında 2015 yılından itibaren yer alan ve ödeme süresi geçmiş bulunan 20.000,00 TL tutarındaki ticari alacak tutarının 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, 128-Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında izlenmesi gereken alacakların olması gerekenden 20.000,00 TL eksik, 121-Alacak Senetleri Hesabında ise aynı tutarda fazla bulunması sebebiyle 2020 yılı mali tablolarında hataya sebebiyet verilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kira Borç Tutarlarının Ödenmemesi ve Bu Borç Tutarlarına Faiz Uygulanmaması

Şirketin, Kayseri İmar A.Ş.'den kiraladığı Kent Ekmek Fabrikası İşletmesine (maddi duran varlıkları dahil) ilişkin 2018-2020 yıllarına ait kira borçlarının biriktiği ve oluşan borç tutarına faiz yürütülmediği tespit edilmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin diğer şirketi Kayseri İmar A.Ş.'den Kent Ekmek Fabrika İşletmesi Şirket tarafından kiralanmıştır. 01.10.2018 tarihinde kiracı KAY-TUR A.Ş. ile kiralayan Kayseri İmar A.Ş. arasında aylık 230.000 TL + KDV kira bedeli ile sözleşme imzalanmıştır. Sözleşme uyarınca, İşletmenin içinde bulunan maddi duran varlıkları ile beraber kiralanması, kira tutarının her ay ödenmesi, %1 yıllık kira artış oranının uygulanması belirlenmiştir. Ayrıca, Kayseri İmar A.Ş. tarafından İşletme ambarında bulunan hammadde, ambalaj ve temizlik malzemeleri KAY-TUR A.Ş.'ye satılmıştır.

02.01.2020 tarihinde ise, aylık 230.000 TL + KDV olarak belirlenen kira bedeli ek zeyilname ile aylık 40.000 TL + KDV olacak şekilde yeniden belirlenmiş, yeni kira sözleşmesi 02.01.2020 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanmıştır.

Şirketin, Kayseri İmar A.Ş.'ye olan kira borçlarını (hammadde, ambalaj ve temizlik malzemesi alışına ait borçlar dahil) gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2: Şirketin, Kayseri İmar A.Ş.'ye 2018-2020 Yılları Arasındaki Borç Tutarları

	2018 yılı	2019 yılı	2020 yılı
Önceki yıldan devreden borç tutarı (TL)	-	1.281.130,49	4.036.209,38

Yılı borç tutarı (TL) (+)	1.281.130,36	3.433.365,63	583.716,50
Ödeme tutarı (TL) (-)	-	678.286,74	432.491,05
Yıl sonu borç tutarı (TL)	1.281.130,36	4.036.209,38	4.187.434,83

Şirket tarafından Kayseri İmar A.Ş.'ye kiralama işleminin gerçekleştiği 2018 yılından 2020 yılı faaliyet dönemi sonuna kadar yapılan toplam ödeme tutarı 1.110.777,79 TL olup, ödenen bu tutar 2018 yılı borç tutarı 1.281.130,36 TL'nin altında gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle, Şirket 2019 ve 2020 yıllarına ait kira borçlarına ait herhangi bir ödeme yapmamıştır.

Kayseri İmar A.Ş. tarafından 17.06.2020 tarihinde Şirkete, "... 4.036.239,24 TL olan ... borcun tarafımıza en kısa zamanda ödenmesi, aksi takdirde ... bakiye alacağın icra yolu ile tahsiline gidileceği" noter kanalıyla ihtaren bildirilmiş, Şirket tarafından "Kayseri İmar A.Ş. firmasına olan borcumuza karşılık haftalık belli tutarda ödeme yapılması yönetimimiz tarafından uygun bulunmuştur." şeklinde cevap verilmiştir.

Şirket ile Kayseri İmar A.Ş. arasında herhangi bir cari hesap sözleşmesi bulunmamaktadır. Ayrıca kira sözleşmesinde, ödemenin yapılmaması ya da geç yapılması durumunda hangi faiz oranının uygulanacağına dair düzenleme de yer almamaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari hükümlerle yasaklanmış işlemler ile mal ve hizmet tedarikinde geç ödemenin sonuçları" başlıklı 1530'uncu maddesinde;

"...(2) Ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer.

(3) Mütemerrit borçlunun alacaklısı sözleşmede öngörülen tarihten ya da ödeme süresinin sonunu takip eden gündün itibaren, şart edilmemiş olsa bile faize hak kazanır.

...

(7) Bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder. Faiz oranı,

4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda öngörülen ticari işlere uygulanacak gecikme faizi oranından en az yüzde sekiz fazla olmalıdır...”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat çerçevesinde Şirket tarafından temerrüde düşülen borç tutarları için hesaplanacak faiz tutarlarının da ödenmesi gerekmektedir.

Şirket ile Kayseri İmar A.Ş., Kayseri Büyükşehir Belediyesinin ana hissedarı olduğu şirketlerdir. Dolayısıyla KAY-TUR A.Ş. ile Kayseri İmar A.Ş. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre “ilişkili kişi” kapsamındadır. 2018-2020 yıllarına ait kira borçlarının zamanında ödenmemesi, Şirketin finansal maliyeti olmayan kaynak kullanımına yol açmıştır. Ayrıca borç tutarına, herhangi bir faiz tutarının işletilmemesi nedeniyle KAY-TUR A.Ş.’nin sonuç hesaplarında herhangi bir finansman gideri de oluşmamıştır.

Sonuç olarak, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri kapsamında üretim maliyetlerinin gerçekçi hesaplanması ve finansal tabloların gerçek durumu yansıtmaması bakımından, yıllar itibarıyla meydana gelen kira borçlarına mevzuat uyarınca faiz yürütülerek borç tutarlarının zamanında ödenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Şirket Tarafından Yapılan Kiralamada Emsallere Uygunluk İlkesine Uyulmaması

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin diğer şirketi olan Kayseri İmar A.Ş. tarafından finansal kiralama sözleşmesi ile Kent Ekmek Fırını İşletmesine alınan maddi duran varlıkların, KAY-TUR A.Ş.’ye kiralanmasında belirlenen kira bedelinin emsallere uygunluk ilkesine aykırı olacak şekilde tespit edildiği görülmüştür.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi; Kayseri İmar A.Ş.’nin %99,73’ü oranında, KAY-TUR A.Ş.’nin ise %99,65’i oranında hissesine sahip olması nedeniyle, bu Şirketler 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre ilişkili kişi kapsamındadır.

Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisinin 16.06.2017 gün ve 270 sayılı kararında, “Mülkiyeti Belediyemize ait olan ... adresindeki sosyal tesisin Kayseri İmar ve İnşaat Ticaret (İMAR) A.Ş.’ye 10 yıllığına yıllık 6.000,00 TL bedelle tahsis edilmesi yönünde yazılı önerenin kabulüne oybirliğiyle karar verildi.” denilerek Kent Fırını İşletmesi 10 yıllığına Kayseri İmar A.Ş.’ye tahsis edilmiştir.

Kayseri İmar A.Ş.'ye, Belediye tarafından tahsis edilen Kent Ekmek Fırını İşletmesinde; daha düşük maliyetli ve verimli ürünlerin üretilip uygun fiyata pazarlanması amacıyla çeşitli evsafıta maddi duran varlıkların alınmasına Kayseri İmar A.Ş. tarafından karar verilmiştir. Anılan Şirket, maddi duran varlıkların teminine yönelik olarak bir Katılım Bankasından toplam 6.600.000,00 TL anapara, 1.482.779,14 TL kâr payı, 80.827,83 TL KDV tutarından 37 ay vade ve aylık taksit tutarı 225.307,00 TL olmak üzere toplam 8.163.606,97 TL tutarında finansal kiralama sözleşmesi imzalayarak yükümlülüklerini zamanında yerine getirmiştir.

Belediye'nin diğer Şirketi olan Kayseri İmar A.Ş. Yönetim Kurulunun 01.10.2018 gün ve 2018/021 nolu kararı ile "...yapılan ihale neticesinde, şirketimiz bünyesindeki Kent Fırını İşletmesi'nin 01.10.2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 12.06.2027 tarihine kadar KAY-TUR A.Ş.'ye kiralanmasına" denilmiştir.

Bu karar neticesinde Kent Ekmek Fırını İşletmesi, Kayseri İmar A.Ş. tarafından belirli bir süre işletildikten sonra, 01.10.2018 tarihinde KAY-TUR A.Ş.'ye aylık 230.000,00 TL + KDV kira bedeli ile İşletmenin içinde bulunan maddi duran varlıkları (finansal kiralama sözleşmesi çerçevesinde alınan maddi duran varlıkları ile birlikte) ile beraber kiralanmıştır. Daha sonra, 01.10.2018 tarihli kira sözleşmesine 02.01.2020 tarihinde ek zeyilname düzenlenerek kira bedeli aylık 40.000,00 TL + KDV olacak şekilde yeniden belirlenmiştir.

Kayseri İmar A.Ş. tarafından finansal kiralama ile alınan maddi duran varlıkların toplam maliyeti dikkate alındığında, KAY-TUR A.Ş. için belirlenen aylık 40.000,00 TL kira bedelinin emsallere uygunluk ilkesi gereği maliyetin altında belirlendiği ve bu durumunda 5520 sayılı Kanuna göre Belediye Şirketlerinin ilişkili kişi kapsamında olması nedeniyle vergi mevzuatına uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlıklı 13'üncü maddesinde "(1) Kurumlar, ilişkili kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit ettikleri bedel veya fiyat üzerinden mal veya hizmet alım ya da satımında bulunursa, kazanç tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılır. ... kiralama ve kiraya verme işlemleri, ...ve benzeri ödemeleri gerektiren işlemler her hal ve şartta mal veya hizmet alım ya da satımı olarak değerlendirilir.

(2) İlişkili kişi; kurumların kendi ortakları, kurumların veya ortaklarının ilgili bulunduğu gerçek kişi veya kurum ile idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından doğrudan veya dolaylı olarak bağlı bulunduğu ya da nüfuzu altında bulundurduğu gerçek kişi veya

kurumları ifade eder...

(3) Emsallere uygunluk ilkesi, ilişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanan fiyat veya bedelin, aralarında böyle bir ilişkinin bulunmaması durumunda oluşacak fiyat veya bedele uygun olmasını ifade eder...

(6) Tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan kazanç, Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunlarının uygulamasında, bu maddedeki şartların gerçekleştiği hesap döneminin son günü itibarıyla dağıtılmış kâr ... sayılır...” hükümlerine yer verilmiştir.

5520 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesinde, transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımından söz edebilmek için;

- Bir kurum tarafından bir mal veya hizmet alım ya da satımının (kiraya verme işlemleri) yapılmış olması,
- Söz konusu kurumun bu mal veya hizmet alım ya da satımını ilişkili kişilerle yapmış olması,
- Bu mal veya hizmet alım ya da satımında emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak fiyat veya bedel tespiti yapılmış olması gerektiği,

düzenlenmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, kira başlangıcında belirlenen kira bedelinin yüksek olduğunun, iş hacmi ve mali yapı yönünden şirketi zor duruma düşürdüğünün, yapılan denetim ve hesaplamalarda tespitinden itibaren yeniden kira tutarı belirlenmesi için Kayseri İmar A.Ş. ile görüşmeler yapıldığı ve güncel olarak karşılıklı mutabakat yoluyla ilk kiralamaya nazaran daha düşük ve sürdürülebilir bir kira oranında anlaşılmış olduğu, fakat son kira bedelinin rayiç bedel olup olmadığının tespiti yönünde tarafımızca Kayseri Ticaret Odasına ilgili maddi duran varlıkların kira Rayiç Bedel tespit ile ilgili dilekçe yoluyla başvuru yapıldığı, ilgili başvuru belgesinin ekte sunulduğunu, belirtmiştir.

İdare cevabında değerlendirildiğinde, kira sözleşmenin tarafları olan Şirketler 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa göre ilişkili kişi kapsamındadır. Bu nedenle, kira tutarının başlangıçta yüksek olması nedeniyle Şirketin mali yapısının bozulması sonucu Kayseri İmar A.Ş. ile kira tutarının yeniden belirlenmesinin, kira konusu MDV’lerin maliyeti dikkate

alındığında anılan Kanun hükmüne uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Diğer yandan ise, Kayseri Ticaret Odası tarafından hazırlanan ekspertiz raporunda, MDV'lerin aylık kira bedelinin 48.250 TL - 50.500 TL arasında belirlenmesi de ilişkili kişi sayılan Şirketlerce yapılan kira sözleşmesinde belirlenen tutardan yüksek bulunmaktadır.

Sonuç olarak yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin ana hissedarı olduğu Kayseri İmar A.Ş. ile KAY-TUR A.Ş. 5520 sayılı Kanun kapsamında ilişkili kişi kapsamındadır. Kayseri İmar A.Ş. tarafından toplam 8.082.779,14 TL (KDV hariç) finansal kiralama sözleşmesine ait maliyet bedeli ile Kent Ekmek Fırını İşletmesine alınan maddi duran varlıkların, aylık 40.000,00 TL + KDV kira bedeli ile KAY-TUR A.Ş.'ye kiralanması sonucunda emsallere uygunluk ilkesine aykırı olacak şekilde kira bedeli tespit edilmesinin, 5520 sayılı Kanun'a göre tamamen veya kısmen transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Şirketin Finansal Sıkıntı Yaşaması ve Tanıtım İhtiyacı Olmamasına Rağmen Reklam Anlaşması Yapılması

Şirketin finansal sıkıntılarını ana hissedar Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sermaye destekleri ile aşmaya çalıştığı bir süreçte,Spor Kulübü ile 1.250.000,00 TL'si nakdi, 750.000,00 TL'si de aynı ödeme olmak üzere toplam 2.000.000,00 TL tutarında reklam anlaşması yaptığı görülmüştür.

6102 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde "...Her tacirin ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir..." hükmü bulunmaktadır. Belirtilen hüküm; tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumu kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı kısaca ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ifade etmektedir. KAY-TUR A.Ş., her şirket gibi kâr elde etme gayesiyle tüzel kişiliğe haiz olarak kurulmuş bir organizasyondur. 6102 sayılı Kanun hükümleri gereğince kurulan Şirket, anılan Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğine haiz olması nedeniyle ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir tacir gibi hareket etmek zorunluluğu vardır.

Yine 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre; anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişiler, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve Şirket menfaatlerini gözetme yükümlülüğü altındadırlar.

Şirket yönetim kurulu kararları gereği imzalanan reklam anlaşmaları kapsamında yapılan işlemlere aşağıda yer verilmiştir.

1-19.12.2019 tarih ve 81 sayılı Şirket yönetim kurulu kararı ile “... şirketimiz işletiminde olan tesisler ve organizasyonlarımızın tanıtımı içinSpor Kulübü'ne 2020 yılında 250.000,00 TL (iki Yüz Elli Bin TL) , 2021 yılında 500.000,00 TL (Beş Yüz Bin TL) ve 2022 yılında 500.000,00 TL, (Beş Yüz Bin TL) tutarlı reklam verilmesine,” denilerek toplam 1.250.000,00 TL nakdi ödeme karşılığında reklam verilmesi kabul edilmiştir.

2- 18.02.2020 tarih ve 19 sayılı yönetim kurulu kararı ile “Şirketimiz Kay-Tur A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından 19.12.2019 tarih ve 81 Nolu Karara istinaden Spor Kulübüne Şirketimiz işletmesine bağlı olan Sosyal Tesisler ve Organizasyonların Reklam tanıtımları için 2020 Yılında 250.000,00-TL, 2021 Yılında 500.000,00-TL ve 2022 Yılında 500.000,00-TL tutarındaki nakdi yardımın 2020 Yılı ve 2021 Yıllarında aynı yardıma çevrilmesine veSpor Kulübüne verilmesine ” denilmiştir.

3- 29.12.2020 tarih ve 57 sayılı Şirket yönetim kurulu kararı ile; “1- Şirketimiz Kay-Tur A.Ş. Yönetim Kurulu tarafından 18.02.2020 tarih ve 19 nolu karar kapsamının genişletilerek KAY-TUR A.Ş.'nin isim/marka/logosunun ve firmamız faaliyetlerinin görünürlüğü sağlanacak şekilde işlemlerin yapılmasına, Kadir Has stadyumu içerisindeki, Spor Kulübünün antrenman sahasındaki ve ayrıca kulübün Karpuzatan tesislerindeki panolarına reklam verilmesine,

Bu durumla alakalı olarak, şirket yönetim kurulumuz 29.12.2020 tarihinde toplanarak, firmamız KAY- TUR A.Ş. tarafından, Spor Kulübüne 31 Mayıs 2021 tarihine kadar 750.000,00 TL (Yedi Yüz Elli Bin TL) tutarlı aynı yardım verilmesine,” denilerek Spor Kulübü ile yapılan sponsorluk ve reklam anlaşmasına ilişkin ek karar alındığı görülmüştür.

19.12.2019 tarih ve 81 sayılı karar gereği, 10.01.2020 tarihinde Spor Kulübü ile Şirket arasında imzalanan reklama ilişkin Protokolle; 2020-2021-2022 yıllarında (toplam 3 futbol yılı için) geçerli olmak üzere, Kayseri de bulunan Kadir Has Stadyumunda ve Spor Kulübü antrenman sahasında toplam 1.250.000,00 TL tutarında nakdi ödeme karşılığı reklam verilmesi imza altına alınmıştır.

Diğer yandan 18.02.2020 tarih ve 19 sayılı yönetim kurulu kararı ile, 19.12.2019 tarihinde alınan 81 sayılı yönetim kurulu kararında belirtilen reklam anlaşması ödeme koşullarında değişikliğe gidilerek, bu karar ile 750.000,00 TL nakdi reklam bedelinin aynı

yardıma çevrilerek Spor Kulübüne aynı şekilde ödenmesi konusunda karar alınmıştır. Şirket faaliyetlerinin incelenmesinde, 18.02.2020 tarih ve 19 sayılı yönetim kurulu kararı ile ilgili olarak, 29.12.2020 tarihine kadar herhangi bir işlem yapılmadığı, ayrıca kararın da iptal edilmediği anlaşılmıştır.

Ayrıca 29.12.2020 tarih ve 57 sayılı yönetim kurulu kararı ile de; 18.02.2020 tarih ve 19 sayılı yönetim kurulu kararının kapsamı genişletilerek ek reklam sözleşmesi yapılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, 30.12.2020 tarihinde ek reklam harcamasına ilişkin protokol imzalanarak 31.05.2021 tarihine kadar 750.000,00 TL aynı ödemenin yapılması belirlenmiştir. Ancak ilgili protokolda, tarih dışında bu aynı bedelin nasıl ödeneceğine ilişkin usul ve esaslar belirlenmemiştir.

Şirket 2019 ve 2020 yıllarında esas faaliyet konusunu oluşturan mal ve hizmet satışlarından her iki yılda da esas faaliyetleri sonucu zarar etmiştir. KAY-TUR A.Ş.'nin Belediye Şirketi olması nedeniyle işlettiği yemek restoranları ile ürettiği ekmek çeşitlerine uyguladığı fiyat politikası, rakiplerine göre düşük kar oranlarını içermektedir. Dolayısıyla müşteriler, düşük karı içeren fiyat politikası nedeniyle Şirket ürün veya tesislerini tercih etmektedir. Bu nedenle yapılacak bir reklam faaliyetinin Şirketin karlılığına olumlu etkisinin olmayacağı düşünülmektedir.

2017, 2018, 2019 yıllarına ilişkin Şirket gelir tablolarında yer alan faaliyet giderleri incelendiğinde, Şirketin geçmiş yıllarda önemli tutarda pazarlama giderine katlanmadığı görülmüştür. Ayrıca, Spor Kulübü ile yapılan reklam giderleri için; Şirket tarafından reklam tanıtımlarına yönelik olarak müşterilerinin eğilimlerini ve beklentilerini içeren bir çalışmanın olmadığı, bu reklam harcamasının Şirketin finansal performansını nasıl etkileyeceğine dair pazar analizinin de yapılmadığı anlaşılmıştır.

2019 yılı faaliyetleri sonucu oluşan dönem net zararının etkisiyle Şirket özkaynak tutarı 618.949,76 TL olarak gerçekleşmiş, Şirketin sermaye kaybına uğraması sonucu 6102 sayılı Kanuna göre “borca batıklık” durumu meydana gelmiştir. 2020 yılında ana hissedar Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından 7.500.000,00 TL sermaye tamamlama fonu ödemesi yapılarak Şirketin özkaynak tutarında artış sağlanmıştır. Ancak, sermaye tamamlama fonu ödemesi yapılarak artırılan özkaynak tutarının %50’den fazlası, 2020 yılında oluşan dönem net zararı nedeniyle yeniden karşılıksız kalmıştır. Şirketin elde ettiği kar tutarları ile özkaynağını güçlendirmesi gerekirken, faaliyetleri sonucu oluşan zararlar nedeniyle ana hissedara

başvurarak tahsil ettiği fonlarla sermayesini güçlendirmesi, Şirketin kuruluş amaçlarıyla bağdaşmamaktadır.

31.07.2020 tarihli Şirket mizanına göre; 120-Alıcılar Hesabının 120.866 no.lu alt hesap detayında Spor Kulübüne yapılan muhtelif gıda maddeleri satışından kaynaklı 451.133,87 TL tutarındaki alacağın tamamının tahsil edildiği görülmüştür. Ancak, 31.12.2020 tarihli mizanda ise 983.965,05 TL tutarında Spor Kulübünden Şirket alacağı meydana gelmiştir. Diğer bir anlatımla, 2020 yılı Ağustos ayından itibaren 983.965,05 TL tutarında anılan spor kulübüne satış yapılmasına rağmen 5 ay boyunca herhangi bir tahsilat yapılmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca, 28.02.2021 tarihli mizana göre Şirketin, Spor Kulübünden olan alacak tutarı 1.212.821,21 TL'ye ulaştığı görülmüştür. 31.12.2020 tarihi itibarıyla Şirketin, Spor Kulübünden olan alacağın tahsili ile ilgili bir girişimde bulunmadığı anlaşılmıştır.

2020 yılında meydana gelen COVID-19 salgınına yönelik alınan tedbirler kapsamında restoran, kafe vb. işyerlerinin çalışmasına dair kısıtlamaların uygulamaya konulması sonucu KAY-TUR A.Ş.' de bazı restoranlarını kapatmıştır. Şirket bu nedenle, bazı işyerlerinden elde ettiği gelirden mahrum kalmıştır. Ayrıca COVID-19 salgını sürecinde, Şirket maliyetlerini azaltmak gayesiyle bazı işçileri için kısa çalışma ödeneğine başvuruda bulunmuştur. Şirket yönetimi tarafından işçilik maliyetlerinde tasarruf sağlanması amacıyla Şirket işçileri için kısa çalışma ödeneğinden faydalanırken, bu aşamada 29.12.2020 tarih ve 57 sayılı yönetim kurulu kararıyla Spor Kulübü ile 750.000,00 TL aynı bedel karşılığı ilave reklam harcaması kararı alınmıştır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde; KAY-TUR A.Ş.'nin Spor Kulübü ile 2.000.000,00 TL (1.250.000,00 TL nakdi bedel + 750.000,00 TL aynı bedel karşılığı) bedelli reklam anlaşması imzalaması, Yönetim Kurulunca 6102 sayılı Kanun'un şirket menfaatlerini gözetme ve basiretli bir tacir gibi hareket etme yükümlülüklerinin yerine getirilmediği yönünde değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Yönetim Kurulu Tarafından Şirketin Sürekliliğinin Sağlanmasına Yönelik Gerekli Önlemlerin Alınmaması

Şirketin mali tablolarının incelenmesi sonucunda; 2020 yılı açılış bilançosunda Şirket sermayesinin önceki yıllarda gerçekleşen zararlar nedeniyle %92,6 oranında karşılıksız kaldığı, 2020 yılı içinde ana hissedar tarafından 7.500.000,00 TL sermaye tamamlama fonu ödenmesi

ile özkaynakların artırıldığı, fakat 2020 yılı faaliyetleri sonucu oluşan dönem net zararı ile de yeniden Şirket sermayesinin yarısından fazlasının karşılıksız kaldığı tespit edilmiştir.

Teknik iflasa yol açan nedenler ile yapılması gereken işlemler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "3. Sermayenin kaybı, borca batık olma durumu a) Çağrı ve bildirim yükümü" başlıklı 376'ncı maddesinde;

"(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer..."

Hükümleri yer almaktadır.

6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesinde, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının veya üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda yönetim kurulu ve genel kurul tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar belirlenmiştir. Belirtilen konuların yerine getirilmemesi halinde Şirketin kendiliğinden sona ermesi veya iflasının istenmesi gibi müeyyideler hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesi kapsamında sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esasları düzenleyen "6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ" in; "Genel kurulun toplantıya çağırılması" başlıklı 5'inci maddesinde *"(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde yönetim organı, genel kurulu hemen toplantıya çağırır..."*

"Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde genel kurul" başlıklı 6'ncı maddesinde *"(1) Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde yönetim organı, bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.*

...

(3) Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımını, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar...”

“Sermayenin tamamlanması” başlıklı 9’uncu maddesinde “(1) Sermayenin tamamlanması, bilanço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır ... Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.

(2) Sermayenin tamamlanmasında, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bakımından Kanununun 421 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi, ... uygulanır...

(3) Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen yükümlülükler uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar içerisinde sermaye tamamlama fonu hesabında toplanır ve takip edilir. Sermaye tamamlama fonu yalnızca zararların mahsup edilmesi suretiyle kullanılabilir.”

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

Şirketin 2020 yılı açılış bilançosuna göre 6102 sayılı Kanun’un 376’ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre yapılan incelemede; Şirketin olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarında kabul edilen kararlarla, 7.500.000,00 TL tutarında sermaye tamamlama fonu tahsilat tutarının, geçmiş yıllara ait zararlardan mahsup edilmesi neticesinde Şirketin özkaynak tutarında artış meydana geldiği görülmüştür.

Şirketin 31.12.2019 yılı bilançosunda (2020 yılı açılış bilançosu) ödenmiş sermaye tutarı 8.454.277,64 TL ile kâr yedekleri tutarı 5.491,31 TL’nin toplamı 8.459.768,95 TL olarak gerçekleşmiştir. İlgili yılda zarar tutarı ise (Geçmiş Yıllar Zararları ve Dönem Net Zararı tutarları toplamı) 7.947.095,84 TL olarak meydana gelmiştir. 2019 faaliyet yılı sonunda oluşan zararında etkisiyle 6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre, Şirketin sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisi olan 5.639.845,97 TL'nin üzerinde ki tutar, zarar nedeniyle karşılıksız kalmıştır. Bilançoda oluşan zarar tutarları nedeniyle Şirket özkaynak tutarı 2019 yıl sonu bilançosunda (2020 yılı açılış bilançosu) 618.949,76 TL olarak yer almıştır.

Şirket tarafından 2020 faaliyet yılında değişik tarihlerde yapılan olağan ve olağanüstü genel kurul toplantıları sonucunda, 6102 sayılı Kanun'un "376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında sermaye tamamlama fonu ile özkaynaklarda oluşan kayıpların kapatılmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede, ana hissedar Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan sermaye tamamlama fonu ödeme tutarlarının ayrıntısına aşağıda gösterilen tabloda yer verilmiştir.

Tablo 3: Sermaye Tamamlama Fonu Ödemeleri

Olağan Genel Kurul Toplantısı Gereği		
Tarih	Yevmiye Numarası	Ödeme Tutarı TL
20.03.2020	17547	2.197.000,00
28.05.2020	24969	419.948,54
15.06.2020	27427	350.000,00
28.07.2020	35030	500.000,00
12.08.2020	37460	300.000,00
28.08.2020	40497	500.000,00
30.10.2020	51321	733.051,46
	Toplam	5.000.000,00
Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı Gereği		
Tarih	Yevmiye Numarası	Ödeme Tutarı TL
17.12.2020	58231	1.500.000,00
31.12.2020	59903	1.000.000,00
	Toplam	2.500.000,00

Anılan Kanun ve Tebliğ'de belirtilen işlemler dikkate alınarak; Şirketin Olağan ve Olağanüstü Genel Kurul Toplantılarında kabul edilen kararlar sonucunda, 7.500.000,00 TL tutarında sermaye tamamlama fonu tahsilat tutarının, geçmiş yıllara ait zararlardan mahsup edilmesi neticesinde Şirketin özkaynak tutarında artış meydana gelmiştir.

Ayrıca Şirketin 31.12.2020 tarihli bilançosuna göre 6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre yapılan incelemede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Şirket, 2020 yılı faaliyetleri sonucunda 37.950.106,61 TL net satış hasılatı elde etmiş, satışların maliyeti tutarı 36.019.573,97 TL ile faaliyet giderleri toplamı 6.699.320,31 TL'nin net satış hasılatından düşülmesi sonucu 4.768.787,67 TL faaliyet zararı elde etmiştir. Diğer faaliyetlerden olağan gelir ve kârların eklenmesi ile zararların düşülmesi sonunda Şirketin 2020 yılı dönem net zararı 3.954.634,03 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin 31.12.2020 tarihli bilançosuna göre ödenmiş sermaye tutarı 8.454.277,64 TL ile kâr yedekleri tutarı 5.491,31 TL'nin toplamı 8.459.768,95 TL olarak gerçekleşmiştir. İlgili yılda zarar tutarı ise (Geçmiş Yıllar Zararları ve Dönem Net Zararı tutarları toplamı) 4.295.453,22 TL olarak meydana gelmiştir. 2020 faaliyet yılı sonunda 6102 sayılı Kanun'un 376'ncı maddesinin birinci fıkrasına göre, sermaye ve kanuni yedek akçeler toplamının yarısı olarak hesaplanan 4.227.138,82 TL'nin üzerinde ki tutar, zarar nedeniyle karşılıksız kalmıştır.

Diğer bir anlatımla, Şirketin 2019 yıl sonu (2020 yılı açılış bilançosu) itibariyle sermayesinin tamamına yakını karşılıksız kalmış, özkaynakların olumsuz durumunu düzeltmek amacıyla 2020 yılı için de ana hissedar Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından 7.500.000,00 TL sermaye tamamlama fonu ödemesi yapılmıştır. Yapılan bu ödeme ile özkaynaklarda artış sağlanmasına rağmen KAY-TUR A.Ş.'nin 2020 yılı faaliyetlerinden elde ettiği dönem net zararı sonucu bilançoda Şirket sermayesinin yarısından fazlası yeniden karşılıksız hale gelmiştir.

Şirket 2019 yılı faaliyetleri sonucunda 4.019.715,38 TL faaliyet zararı, 2.548.643,69 TL dönem net zararı elde etmiştir. 2020 yılında ise 4.768.787,67 TL faaliyet zararı, 3.954.634,03 TL dönem net zararı elde etmiştir.

Şirket restoranlarında ve ürettiği ekmek satış fiyatlarında uyguladığı düşük kârı içeren fiyat politikası nedeniyle esas faaliyetlerinden zarar etmektedir. Bu kapsamda Yönetim Kurulu tarafından, arka arkaya gerçekleşen zararlar dikkate alınarak, Şirket faaliyetlerinin kârlı duruma getirilmesine yönelik olarak gerekli önlemler alınmalıdır. Sürekli olarak zarar sonrası sermaye destekleri ile Şirketin sürekliliğinin sağlanması kamu kaynaklarının verimli kullanılması bakımından uygun bulunmamaktadır.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Her tacirin ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir*" hükmü bulunmaktadır. Belirtilen hüküm; tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumu kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı kısaca ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ifade etmektedir. Şirket, kâr elde etme gayesiyle tüzel kişiliği haiz olarak kurulmuş bir organizasyondur. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulan Şirket, 6102 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğine haiz olup, 18'inci maddesi gereğince de ticaretine ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir tacir gibi hareket etmek zorunluluğu vardır.

Ayrıca, 6102 sayılı Kanun'un "Riskin erken saptanması ve yönetimi" başlıklı 378'inci maddesinde; yönetim kurulu; şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak bildirmesi üzerine yükümlü tutulmuştur.

Bu kapsamda, 6102 sayılı Kanun gereği Şirketin sürekliliğinin sağlanması için Yönetim Kurulu tarafından Şirketin tesislerinde üretilen hizmet ve ürünlerin tüm maliyetleri karşılayarak yeterli kâr edecek düzeyde birim satış fiyatlarının belirlenmesi, zarar eden birimlerin kapatılması ya da küçültülmesi ile maliyetlerin düşürülmesi, satışların maliyeti ile genel yönetim giderlerinin analiz edilerek toplam maliyetlerin minimize edilmesi, üretim verimliliğinin artırılması gibi Şirketin mali yapısını iyileştirici önlemlerin alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 5: Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilen alım işlerinde yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Yasaklılık teyidi" başlıklı 30.5.4' üncü maddesinde;

"4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir."

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu açıklama uyarınca doğrudan teminin sadece (d) bendine göre belirlenen limit dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak kişinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmesi zorunludur. Bahsi geçen kişinin yasaklı olduğunun anlaşılması hâlinde bu kişiden alım yapılmamalıdır.

Yapılan incelemede, KAY-TUR A.Ş. tarafından 2020 yılında 4734 sayılı Kanun kapsamında parasal sınırlar dâhilinde yapılan alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; Şirket tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesine göre yapılacak müteakip alımlarda yasaklılık teyidinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması

Şirket yönetimi tarafından işçilerin yıllık izin haklarının mevzuata uygun şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; "*İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir. Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez...*"

"Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde "*... hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası idari para cezası verilir*"

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 05.11.2009 tarihli ve 2008/11592 Esas, 2009/30499 Karar no.lu Kararında da "*...Yıllık izin hakkı Anayasal temeli olan bir dinlenme hakkı olup, işçinin iş sözleşmesinin devamı sırasında ücrete dönüşmez ve bu haktan vazgeçilemez*" denilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirket birimlerinde çalışan bazı işçilerin yıllık izin haklarını kullanmadıkları, bu nedenle de yıllık yasal izin haklarının çok üstünde biriken izin haklarının meydana geldiği tespit edilmiştir.

İşçilerin geçmiş yıllara ilişkin yıllık izinlerinin kullanılmaması durumunda Şirket, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ödeyebilecektir.

Ödenen bu cezaların hukuki sorumluluğu da Şirketi yönetim ve temsil yetkisi bulunan yönetim kuruluna ait olacaktır. Ayrıca, işçi personelin ister kendi isteğiyle, ister işten çıkarılmak suretiyle işten ayrılması ya da emekli olması durumunda çalıştığı dönemlerde kullanılmayan izinlere ait ücretlerin işçiye son ücreti üzerinden ödenecek olması Şirketin mali yapısına yeni yükler getirecektir.

Sonuç olarak, Şirketi yönetmekle sorumlu olan birimlerin, hem mevzuata uygunluk açısından hem de Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla, işçilerin yıllık izinlerinin zamanında kullanılması konusunda gerekli önlemleri almaları uygun olacaktır.

BULGU 7: Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

Şirketin 2020 yılı faaliyet döneminin incelenmesinde, yönetim kurulu tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan Şirket bütçesinin olmadığı tespit edilmiştir.

Bütçe, gelecek faaliyet dönemi için şirketin amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kapsamlı planların parasal ve sayısal olarak ifade edildiği rapordur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yönetim Kurulunun "Görevler ve yetkiler" başlıklı 374'üncü maddesinde "*Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.*"

Yönetim Kurulunun "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinde ise "*(1) Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır: ...*

c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Şirket bütçeleri, kuruluşun içinde bulunduğu şartlara göre karlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda en uygun seçenekleri finansal olarak planlayan, şirket çalışmalarını disipline eden, finansal hedeflere ne derecede ulaşıldığını gösteren ve oluşabilecek finansal risklerin yönetilmesini sağlayan önemli yönetim ve kontrol aracıdır.

Bu nedenle, Şirketin finansal hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri gereği yönetim kurulu tarafından Şirket bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulması gerekmektedir.

BULGU 8: Şirket Yıllık Faaliyet Raporunun Mevzuatın Öngördüğü Asgari İçeriğe Uygun Olarak Düzenlenmemesi

Şirket tarafından hazırlanmış olan yıllık faaliyet raporunun, “Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik” hükümleri gereğince taşınması gereken asgari içeriği taşımadığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 516'ncı maddesinde;

“(1) Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtır. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

(2) Yönetim kurulunun faaliyet raporu ayrıca aşağıdaki hususları da içermelidir:

a) Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar.

b) Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları.

c) Yönetim Kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilere ödenen ücret, prim, ikramiye gibi mali menfaatler, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdî imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatlar.

(3) Hem anonim şirketler hem de şirketler topluluğu bakımından, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgari içeriği, ayrıntılı olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından bir yönetmelikle düzenlenir.”

şeklinde düzenlenmiştir.

Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in 1'inci maddesine göre; Yönetmelik'in amacı, yönetim organı tarafından düzenlenecek yıllık faaliyet raporunun asgari içeriğini belirlemektir. Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yıllık faaliyet raporu; yönetim organı tarafından Kanuna ve bu Yönetmeliğe göre düzenlenen, şirketin ilgili yıla ilişkin faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunun doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtıldığı, şirketin gelişmesinin ve karşılaşılabilecek muhtemel risklerin belirtildiği rapor olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinde ise yıllık faaliyet raporları içeriğinin nasıl olması gerektiği detaylı bir şekilde açıklanmış ve 6'ncı maddesinde de yıllık faaliyet raporunun aşağıda belirtilen bölümlerden oluştuğu belirtilmiştir:

- "a) Genel bilgiler,*
- b) Yönetim organı üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar,*
- c) Şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları,*
- ç) Şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler,*
- d) Finansal durum,*
- e) Riskler ve yönetim organının değerlendirmesi,*
- f) Diğer hususlar."*

Yapılan incelemede; KAY-TUR A.Ş. 2020 yılı Faaliyet Raporunun; ilgili mevzuatta belirtilen bölümlerden oluşmadığı, şirketin misyon ve vizyonu ile işletilen tesislere ilişkin bilgilerden ibaret olduğu, bunun dışında Şirketin finansal durumu ile finansal performansının genel özellikleri ve karşı karşıya bulunduğu temel risklere ilişkin değerlendirmeleri içermediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; Şirketin yıllık faaliyet raporunun mevzuat hükümlerine uygun şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması

Kent Ekmek Fabrikasında çalışan işçilere, 4857 sayılı İş Kanunu'nda azami süre olarak belirtilen yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırılarak ödemede bulunulduğu tespit edilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un "Fazla Çalışma Ücreti" başlıklı 41'inci maddesinde "... *Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.*" şeklinde düzenleme yapılmıştır. İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; "*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir. Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır.*" denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, bir işçinin bir yılda en fazla 270 saat fazla çalışma yapabileceği anlaşılmaktadır.

Şirkete ait Kent Ekmek Fabrikasında istihdam olunan işçilerin 2020 yılına ilişkin fazla çalışmalarının incelenmesi sonucunda, bazı işçilere yıllık 270 saatin üzerinde fazla mesai yaptırıldığı görülmüş olup detayına aşağıda bulunan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4: İşçilerin 270 Saati Aşan Yıllık Fazla Mesai Süreleri

Fazla Mesai Süresi	Çalışan İşçi Sayısı
270 – 299 saat arası	4
300 – 399 saat arası	12
400 – 499 saat arası	12
500 – 599 saat arası	10
600 – 699 saat arası	6
700 saat ve üstü	2

Bu itibarla, Şirket bünyesinde istihdam olunan işçilerin 4857 sayılı Kanuna uygun olarak fazla mesai sürelerinin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 10: Şirket Tarafından Kiraya Verilen Alanlarda Bütün Riskler Sigorta Poliçesinin Kiracılar Tarafından Zamanında Yapıtılmaması

Şirket tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında kiraya verilen taşınmazlarda, kira sözleşmeleri gereğince kiracılar tarafından yaptırılması gereken bütün riskler sigorta poliçelerinin zamanında yaptırılmadığı tespit edilmiştir.

Genel olarak Şirket tarafından kiraya verilen taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin "Genel Hükümler" başlığı altında; "*Kiraya verilen işletme ile ilgili kiracı sabotaj, yangın gibi tehlikelere karşı her türlü tedbirleri almak, bu konuda all risk sigortası yaptırmak zorundadır.*"

Sigorta poliçesi işbu sözleşmesinin akdedilmesinden itibaren 30 gün içinde kiralayan KAYTUR A.Ş. 'ye teslim edecektir.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından kiraya verilen alanlarda, kiracılar tarafından bütün riskler sigorta poliçesinin zamanında yaptırılmadığı görülmüştür.

Tablo 5: Bütün Riskler Sigorta Poliçesi Zamanında Yapıtılmayan Taşınmazlar

Kiraya Verilen Taşınmaz	Kira Başlangıç Tarihi	Kira Süresi	All Risk Sigorta Başlangıç Tarihi	All Risk Sigorta Bitiş Tarihi
Erciyes TekirTeleferik İstasyonu	16.10.2018	3 YIL	04.02.2021	04.02.2022
Kale İçi Restaurant	22.09.2019	3 YIL	04.02.2021	04.02.2022
Kale İçiKünefe	22.09.2019	3 YIL	02.02.2021	02.02.2022
Kale İçi Pastanesi	22.09.2019	3 YIL	03.02.2021	03.02.2022
.....Kafe Restaurant	19.06.2019	4 YIL	11.06.2020	11.06.2021
Meydan Kale Önü Büfe ...	28.11.2019	3 YIL	04.02.2021	04.02.2022
.....Bahçesi Bozantı Cad.....	22.09.2019	3 YIL	30.07.2020	30.07.2021
Sucuk Evi Erciyes	19.06.2019	4 YIL	-	-

Şirket tarafından 2886 sayılı Kanun hükümleri kapsamında kiralanılan alanlarda oluşabilecek tehlikelere karşı yapılması istenen bütün riskler sigorta poliçesinin kiralayan tarafından zamanında yaptırılması sağlanmalıdır.

BULGU 11: Şirket Finansal Tablolarının Yönetim Kurulu Tarafından Kabul Edilmemesi

Şirket finansal tablolarının kabulüne ilişkin yönetim kurulu kararı bulunmadığı tespit edilmiştir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 365'inci maddesine göre “Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur...”,

“Hazırlama yükümü” başlıklı 514'üncü maddesine göre de “Yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal

tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar”,

“Devredilemez görev ve yetkiler” başlıklı 375’inci maddesinin 1/c fıkrasında; *“Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal plânlama için gerekli düzenin kurulması”*,

hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri incelendiğinde, Şirketin finansal tablolarını hazırlama ve kabul etme yükümlülüğü yönetim kuruluna ait bulunmaktadır.

Yapılan incelemede, Şirkete ait finansal tabloların yönetim kurulu tarafından kabul edildiğine dair karar alınmadan yetkili makamlara sunulduğu görülmüştür.

Şirketin finansal tablo ile eklerinin yönetim kurulu tarafından kabul edilerek yetkili makamlara sunulması gerekmektedir.

BULGU 12: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı ile İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne Kaydı Bulunmayan Ekmek Büfelerinin Bulunması

KAYTUR A.Ş.’nin işletmelerinden olan Kent Ekmek Fabrikasının ekmek satış büfelerinden bazılarının işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı, ayrıca İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne de kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in 5’inci maddesinde işyerlerinde aranacak genel şartlara ek olarak ekmek bayilerine ilişkin ilave hükümler düzenlenmiştir. Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik’in 6’ncı maddesinde kayıt usul ve esasları düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede; 5 adet ekmek büfesinin işyeri açma ve çalışma ruhsatının bulunmadığı, 6 adet ekmek büfesinin ise İl Tarım ve Orman Müdürlüğü’ne kaydının yapılmadığı tespit edilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri gereğince ekmek büfeleri nezdinde gerekli kayıt ve ruhsat işlemlerinin yapılması sağlanmalıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>